

Alfagroepen NT2: hoe moet dat nou met die niveaus?!

In de Wet Inburgering zijn voor het inburgeringsexamen de volgende niveaus vereist: voor oud-komers A2 voor mondelinge en A1 voor schriftelijke vaardigheden, voor nieuwkomers A2 voor alle vaardigheden. In het Alfa-NT2-veld, en ook bij de redactie van ALFA-nieuws, is er bezorgdheid over de haalbaarheid van de niveaus van het inburgeringsexamen voor deze doelgroep. Voor een deel van de Alfa-NT2-cursisten zouden deze niveaus, ook na jarenlang onderwijs, buiten bereik liggen. De meningen hierover zijn echter verdeeld. Volgens anderen, werkzaam in dit veld, moet het met goed gebruik van de beschikbare tijd en met kwalitatief hoogstaand onderwijs, voor iedereen mogelijk zijn deze niveaus te halen. Tijd om de kwestie eens nader te onderzoeken bij een instelling waar veel ervaring is opgedaan met Alfa-NT2-onderwijs aan deze doelgroep.

DANIELLE BOON/UNDP-MEDEWERKER ALFABETISERING OOST-TIMOR

Op 13 februari 2007 mag ik een dag lang meelopen met de Alfa-NT2-groepen van het ID College in Gouda. Hanny Kuijpers en Jacqueline Veth vertellen me over de activiteiten van deze Goudse vestiging, die sinds jaar en dag breed inzet op Alfa-NT2-cursisten en bekend staat om haar veelzijdige benadering van deze doelgroep. Er zijn op dit moment zes vrouwengroepen in een semi-intensief traject, drie gemengde groepen in een intensief traject en drie groepen in een avondtraject. Daarnaast zijn er vier regiogroepen, lopen er twee brugprojecten rondom ouderparticipatie en is er een AO-groep die zich richt op algemene ontwikkeling.

De organisatie

De meeste groepen hebben tien tot vijf-

ten cursisten. Deze komen uit Gouda of omliggende gemeenten. Vaak komen ze met de bus en krijgen dan een reis-kostenvergoeding. Het ID College Gouda heeft het alfatraject ingedeeld in vier niveaus: cursusonderdeel 1 tot en met 4. De cursisten werken tijdens een dagdeel voor de pauze aan spreken en luisteren en na de pauze aan lezen en schrijven. Ze kunnen dan in de pauze wisselen van niveau, wanneer bijvoorbeeld hun spreek- en luistervaardigheidsniveau hoger ligt dan hun lees- en schrijfvaardigheidsniveau, of omgekeerd. De 'semi-intensieve vrouwengroepen' hebben drie ochtenden per week les. Zij volgen een traject van vier maal een heel jaar. De 'intensieve groepen' doen vier maal een half jaar, zes dagdelen per week. Aan het eind van het tra-

ject doen de cursisten de Profieltoetsen Alfabetisering van het ICE.

Docentenwijzer

De alfadocenten op het ID College Gouda werken met een *Docentenwijzer Alfatrajecten* (versie augustus 2006). Hierin worden de verschillende trajecten en cursusonderdelen beschreven en gerelateerd aan niveau a, b en c van het *Raamwerk NT2 Alfabetisering*, niveau A1 en A2 in het *Raamwerk NT2* en aan de niveauomschrijving van het leergebied Sleutelvaardigheden van de *Blokkendoos KSE*. Per cursusonderdeel wordt aangegeven welke delen uit methoden en lesmaterialen er gebruikt kunnen worden, onder andere uit *Spreek actief*, *Alfaflex*, *7/43 Extra*, *Breekijzer*, *Beter lezen*, *Verder lezen*,

EHBN Eerste Hulp Bij Nederland en tal van mappen met zelf ontwikkelde materialen.

Spontaan

De eerste groep waar ik mag meekijken bestaat uit een tiental vrouwen in het vierde leerjaar (cursusonderdeel 4). Docente Ineke Offermans geeft groeps-gewijs les in spreken en luisteren. Bij wijze van oefening vertellen de cursisten mij uitgebreid over zichzelf, over hun herkomst en hun kinderen. Je kunt merken dat ze dat spannend vinden, de hele groep luistert immers mee, maar dat staat hun spontaniteit en spreekvaardigheid zeker niet in de weg. Vervolgens komt er een specifiek thema aan bod: vandaag is dat opvoeden. Met behulp van dvd-fragmenten uit 'Opvoeden en zo' van het NIZW worden bepaalde kernwoorden ingeoefend, zoals 'aandacht geven' en 'prijzen'. Veel van de cursisten herkennen maar al te goed het probleem van kinderen die geen zin hebben om hun kamer op te ruimen... In de klas vallen me de vele briefjes op, overal geplakt op spullen en meubels, en ook de lijstjes met maanden en dagen, enzovoort.

Nieuwe woorden

In de volgende groep werkt docente Dineke Havinga met tien vrouwen in het tweede leerjaar aan spreken en luisteren met het materiaal: *Spreek actief!* Deze les gaat over verschillende boodschappen in verschillende winkels, voor de cursisten een bekend onder-

werp, en ook 'de' en 'het' komen aan bod. Het lesmateriaal op papier bevat veel afbeeldingen en wordt gecombineerd met geluidsfragmenten.

Sommige cursisten gaan even naar de bibliotheek om een nieuw 'Samen lezen'-pakketje te halen voor het thuis lezen met de kinderen. Opvallend in deze les vind ik de structurele herhaling van nieuwe woorden. De woorden 'puzzel' en 'knuffel' bijvoorbeeld (naar aanleiding van de inhoud van de leespakketjes) zullen alle cursisten volgende week zeker onthouden hebben!

Technisch, begrijpend, functioneel

Door naar de volgende groep: elf vrouwen werken onder leiding van Dineke Havinga aan hun lees- en schrijfvaardigheid. Eerst komt het lezen van etiketten van medicijnen aan bod: wat betekent 'm/v', waar vind je de geboortedatum en het adres, hoe moet je het medicijn innemen, bij welk probleem? Je kunt goed zien dat de vrouwen dit relevante stof vinden: je zult maar per ongeluk het medicijn van iemand anders innemen, of één maal per week verwarren met één maal per dag! Daarna werkt de groep met *Alfalex* 2004 (ROC Ter AA, Helmond, Stefanie Laan). Vandaag gaat het onder meer over 'groot' en 'klein'. Er is bij dit materiaal niet alleen aandacht voor technisch lezen, maar ook voor begrijpen wat je leest, met bijvoorbeeld ja/nee-vragen bij afbeeldingen. Bij de latere lessen komen ook nog meer functionele taken aan de orde.

Zelfstandig in het OLC

Mijn dagprogramma gaat verder in het Open Leercentrum, bij Marja Meurs. Vandaag kunnen cursisten tijdens de lunchpauze zelfstandig werken onder haar begeleiding, onder andere met 7/43 en *EHBN* op de computer, en ook met *Beter lezen*, *Verder lezen*, met leesboekjes met cassettes en met zelfge-maakt materiaal. Ook wordt de website www.taalklas.nl gebruikt, die gelinkt is aan de televisieserie *Taalklas.nl* (zie etv.nl). Pauze of niet, de cursisten zitten hier zeer geconcentreerd te zwoegen en laten zich door niets of niemand afleiden.

Binnenkort op stage

Bij docente Esther Dorsman kijk ik vervolgens mee in de les met een gemengde intensieve groep van tien cursisten in cursusonderdeel 4. Zij komen oorspronkelijk uit Marokko, Liberia, Afghanistan, Soedan of Mongolië en doen hier aan loopbaanoriëntatie met het materiaal *Bouwen aan je toekomst*. De cursisten gaan binnenkort één dag per week stagelopen; de meesten zijn al aangemeld. In deze les praten ze over het werk dat ze in eigen land en in Nederland gedaan hebben, over hun beroepen, taken, werktijden, en of het werk leuk was en waarom wel of niet. Een van de mannen in deze groep heeft al in zoveel fabrieken ervaring opgedaan in de lange periode dat hij in Nederland woont, dat hij een rijke bron van kennis vormt voor de overige cursisten. Behalve aan loopbaanoriëntatie werkt

deze groep aan lees- en schrijfvaardigheid en komt competentiegericht leren aan bod (bijvoorbeeld leren samenwerken en dergelijke). Ook hebben de deelnemers één dagdeel per week rekenen. Vandaag worden ze na een korte inleiding het ID College ingestuurd met de opdracht allerlei ID-medewerkers met verschillende beroepen te gaan interviewen over hun werk, dit volgens een bepaald stramien dat ze meekrijgen op papier. Vrolijk gaan ze op pad, om een tijdje later verslag te komen doen van hun ervaringen.

Individueel

Maar dan zit ik alweer in de volgende groep, bij Diana de Heer, in het Open Leercentrum. In deze gemengde groep (cursusonderdeel 2) werkt iedereen individueel zelfstandig met 7/43 *Extra* (de zeven delen van 7/43 opgedeeld in werkpakketten met losse boekjes en cd's per activiteitensoort) en ook met cd-roms van 7/43 en EHBN achter de

computer. Hier valt me op hoe goed iedereen zelf de weg weet in het materiaal. Men werkt doel- en resultaatgericht en maakt goed gebruik van de aanwezige begeleiding. Ook mag ik even terug in mijn oude rol van NT2-docent en bied hier en daar een helpende hand.

Haalbaarheid

In het licht van de nieuwe Wet Inburgering en het daarbij horende verplichte inburgeringsexamen was ik heel benieuwd naar welke niveaus de cursisten in deze groepen uiteindelijk kunnen halen. Na jarenlange ervaring kan het ID College daar gefundeerde uitspraken over doen: oudkomers halen gemiddeld A1 voor spreken en luisteren en 'op weg naar A1' voor lezen en schrijven; nieuwkomers halen gemiddeld A2 voor spreken, maar vaak geen A2 voor luisteren (omdat ze in die toets moeten lezen), en 'op weg naar A1' of A1 voor lezen en schrijven. Veel

van de cursisten zitten daarmee aan hun plafond.

Uitermate zorgelijk dus dat het niveau van het verplichte inburgeringsexamen (voor oudkomers A2 voor mondelinge en A1 voor schriftelijke vaardigheden, voor nieuwkomers A2 voor alle vaardigheden) hoger ligt dan wat veel alfacursisten blijken te kunnen halen.

Ondanks dat velen, ook deskundigen op dit vlak, zeggen dat dat inburgeringsniveau binnen de beschikbare tijd (3,5 jaar voor inburgeringsplichtigen die al het basisexamen in het buitenland hebben behaald; 5 jaar in overige gevallen) absoluut haalbaar moet zijn, blijkt steeds weer in de praktijk dat dat voor veel van deze cursisten niet het geval is. En ondanks dat dit punt herhaaldelijk is aangekaart tot op ministerieel niveau, heeft dit in de wetgeving vooralsnog niet tot nuancering geleid. Wij vestigen onze hoop nu op de nieuwe minister en hopen dat die dit onderwerp opnieuw zorgvuldig zal bekijken!

Advertentie

Bij Uitgeverij Coutinho is verschenen:

Taal leren op maat

Effectief lesgeven aan NT2-cursisten

door Margreet Verboog en Damayanti Gunawan

NT2-docenten hebben vaak te maken met zeer heterogene groepen cursisten: hoog- en laagopgeleiden worden ongeacht hun aanvangsniveau of land van herkomst bij elkaar in een groep geplaatst. Vanaf 2007 is hier met de invoering van de Wet inburgering nog een extra variabele aan toegevoegd: een grote groep oudkomers, die verplicht is om in te burgeren, stroomt in. Deze groep vraagt om een heel nieuwe invulling van het NT2-onderwijs.

De auteurs bieden beginnende en ervaren docenten concrete handvatten voor het werken met cursisten van verschillend niveau, met een verschillende achtergrond en met een verschillend uitstroomdoel. Deze handvatten bestaan enerzijds uit voorbeelden en werkvormen die direct gebruikt kunnen

worden in het NT2-onderwijs, maar ook uit een overzicht van de taken die een docent bij doelgericht, competentiegericht en zelfstandig leren moet vervullen.

*Taal leren op maat –
Effectief lesgeven aan NT2-cursisten*
door Margreet Verboog en
Damayanti Gunawan
173 pp.
€ 19,50
isbn 978 90 469 0038 3

www.coutinho.nl